

[View this email in your browser](#)

Wij zijn 1DYK. Een samenwerking tussen Wetterskip Fryslân, provincie Fryslân, Rijkswaterstaat, gemeente Noardeast-Fryslân, gemeente Waadhoeke en landbouw- en terreinbeherende organisaties. De komende jaren werken we samen aan de ontwikkeling van de Friese Waddenkust. We verbeteren de dijk, verzachten de randen van het Wad en versterken het gebied. Meer weten? Kijk op www.1dyk.frl

De dijkverbetering tussen Koehool en het Lauwersmeer is de grootste dijkverbetering die Fryslân ooit heeft gekend. In november 2021 stelde het Algemeen Bestuur van Wetterskip Fryslân de ambitie, voor het verbeteren van de dijk, vast. Met elkaar hebben we de lat voor het verbeteren van de dijk hoog gelegd. Tussen Zwarte Haan en de pier bij Holwerd willen we het asfalt en beton vervangen door gras voor een betere aansluiting met de huidige groene dijk. Hierdoor ontstaat een groene dijk van in totaal 21 kilometer. Op de plekken waar de dijk de dorpen raakt zoeken we samen met betrokkenen naar een oplossing die past bij het dorp.

In combinatie met de dijkverbetering willen we de randen van het wad verzachten om de natuur te herstellen. Ook willen we de leefomgeving verbeteren. Dat alles bij elkaar is een grote uitdaging, vooral op het gebied van wet- en regelgeving. Het Waddengebied is immers een Natura2000 gebied. Dat betekent dat we veel moeten uitzoeken. Een vergunning voor de groene dijk is kansrijk als we de verschillende initiatieven die er zijn, in het gebied aan elkaar kunnen verbinden. Of, zoals we zo mooi zeggen, het gebied kunnen verrijken.

Hierover vertellen we u volgend voorjaar meer. Voor dit jaar wil ik u hartelijk bedanken voor uw betrokkenheid. Want die is groot. Dat waarderen we zeer. Fijne feestdagen en op naar een mooi vervolg van onze samenwerking in het nieuwe jaar!

Frank Jorna
Dagelijks Bestuurder Wetterskip Fryslân

Vleermuizen- en vogelonderzoeken op de dijk

De komende periode doen we vleermuisonderzoek langs de dijk. Hiermee brengen we mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen in kaart. Een onderzoeksbureau onderzoekt de bomen op aanwezigheid van holten. Met een camera bekijken de onderzoekers de holten. In de winter zijn de onderzoeken overdag. Vanaf het voorjaar zijn er ook een aantal onderzoeken die 's nachts of in de late avond plaats vinden. Mocht het om bomen op jouw perceel gaan, dan ontvang je hierover een brief.

We onderzoeken de komende periode ook de verblijfplaatsen van vogels die een jaarrond beschermd nest hebben. Denk hierbij aan vogels zoals de buizerd, torenvalk en kerkuil. Hiervoor onderzoeken de medewerkers van het onderzoeksbureau de bomen tijdens de periode waarin ze geen blad hebben. Ook kijken zij of er eventueel schuren zijn die geschikt zijn voor deze vogelsoorten. Het onderzoek gebeurt in principe vanaf de openbare weg. Als bomen vanaf de openbare weg toch niet goed zichtbaar zijn, bekijken de onderzoekers de bomen vanaf het perceel. De grondeigenaar wordt hierover ingelicht. Van de gevonden nesten controleren de onderzoekers dit voorjaar of ze ook gebruikt worden.

De onderzoekers hebben een brief bij zich met daarop uitgelegd wat ze aan het doen zijn. Als er onderzoekers in jouw omgeving aan het werk zijn en je hebt vragen dan kun je deze altijd stellen.

Deltagootproef: de kracht van de golven

Wetterskip Fryslân onderzoekt het effect van kweldergras en voorland op de kracht van de golven op de dijk. Aan de hand van de resultaten kijken we of op plekken waar kweldergras en voorland zijn, de dijk mogelijk minder verbreed hoeft te worden. In september zijn voor het onderzoek blokken grond uit de kwelder bij Peazens-Moddergat gehaald. Deze blokken zijn naar de Deltagoot van Deltares in Delft gebracht, waar het onderzoek begin 2024 plaats zal vinden.

Helaas hebben muizen in een aantal van deze blokken veel gaten gemaakt en de wortels zwaar aangetast, waardoor deze niet meer bruikbaar zijn. We vervangen daarom de 10 beschadigde grondblokken door nieuwe, die we afgelopen week uit de kwelder bij Holwerd hebben gehaald.

In het werkgebied van Wetterskip Fryslân liggen veel dijken met kwelders. Kwelders begroeid met zeekweek, een blauwgrijze grassoort, kunnen bijdragen aan het keren van het water door de dijk. In de Deltagoot wordt met extreme golven een superstorm nagebootst. Dit noemen we golfsteden. Zo meten ze wat het effect van de kweldervegetatie op de golven is. [Meer informatie over het onderzoek vind je hier.](#)

Peazens-Moddergat: het verhaal van de dijk

Fotograaf: Binne-Louw Katsma

Hoe zijn drie oude panden in Peazens-Moddergat met elkaar te verbinden? En hoe zijn zo win-winsituaties te creëren? Het zijn vragen waar de Stichting Musea Noardeast Fryslân (SMNEF) zich de afgelopen tijd samen met omwonenden en andere betrokken partijen over heeft gebogen. De rode draad is inmiddels bepaald: de dijk.

De panden waar het om gaat, zijn museum 't Fiskerhúske, de garnalenfabriek en de boerderij van de familie Zwart. De eerste twee zijn al lange tijd in eigendom van de stichting, de boerderij is daar in 2019 door middel van een legaat bijgekomen (dhr. Zwart heeft de boerderij nagelaten aan het bestuur van de Stichting Musea Noardeast Fryslân). "Alle drie panden hebben iets speciaals", zegt Hans Groeneweg, directeur-conservator van de SMNEF. "Ook al lijken ze in eerste instantie niets met elkaar te maken te hebben, wij willen ze toch op een mooie, logische manier met elkaar verbinden. Zo willen we hier een plek creëren waarvan mensen zeggen: daar móét je geweest zijn."

'De dijk' als verbindend verhaal

Geïnspireerd door de dijkverbetering is als verbindend verhaal gekozen voor 'de dijk'. Groeneweg: "Zowel het museum, de fabriek als de boerderij vertellen iets over het leven langs een waterkering. Daarnaast leggen we zo de link met de bijzondere omgeving: de Waddenzee als werelderfgoed en het landschap dat herinnert aan de strijd tegen het water." Aan de hand van het verhaal wil de stichting het gebied aantrekkelijker maken voor bezoekers, bijvoorbeeld met wandelroutes langs interessante locaties. Maar er is nog veel meer winst te behalen, legt Groeneweg uit. "Het is een verhaal dat volop mogelijkheden biedt voor onder andere tentoonstellingen, lezingen en evenementen. Dat is niet alleen leuk voor recreanten, maar ook voor scholieren en omwonenden. Bovendien kunnen de fabriek en de boerderij dienstdoen als vergader- en verzamelplekken. Er liggen hier allerlei kansen."

Lees verder

1DYK.NL in een nieuw jasje

Heb jij al op de vernieuwde 1dyk.nl gekeken? We hebben de website vernieuwd en uitgebreid, zodat je zo goed mogelijk op de hoogte blijft van de dijkverbetering. Zo vind je er uitleg over de deelgebieden, kun je er de webinars terugkijken en blijf je op de hoogte van het laatste nieuws.

Projectenboek Hoogwaterbeschermingsprogramma

Het Hoogwaterbeschermingsprogramma brengt ieder jaar een projectenboek uit. Dit jaar is er in het boek ook aandacht voor de samenwerking op het gebied van waterveiligheid en natuurontwikkeling binnen 1DYK (bladzijde 56). [Je vindt het projectenboek hier.](#)

Herstel van de kwelder bij Wierum

Rijkswaterstaat gaat zo snel mogelijk beginnen met herstellen van de kwelder bij Wierum. Mede naar aanleiding van de actie van de Werkgroep De Kromme Horne / Red de kwelder hebben we besloten om ten behoeve van natuurdoelen eerder aan de slag te gaan met de werkzaamheden aan de kwelder. Nog langer wachten zou betekenen dat de kwelder nog kleiner zou worden.

Binnen 1DYK werken we samen aan het verbeteren van de dijk, het herstellen van de natuur en het verrijken van het gebied. Zo kunnen we ook in de toekomst veilig wonen, werken en leven in dit gebied. Dit gebeurt samen met de omliggende dorpen. We hebben in dit verband lokale initiatieven geïnventariseerd. De bescherming van de kwelder bij Wierum is zo'n initiatief.

Onderzoek en plannen

Namens de Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW) presenteerde Rijkswaterstaat op 7 oktober, samen met de ingeschakelde ingenieursbureaus Arcadis en Artemisia-kwelderonderzoek, de herstelplannen aan de werkgroep en Dorpsbelang Wierum. Na uitgebreid veldonderzoek zijn er diverse alternatieven ontwikkeld om de kwelder te behouden.

Lees verder

Vragen?

Voor vragen kun je contact opnemen met Wetterskip Fryslân, via 058 292 2222, of waddenzeekust@wetterskipfryslan.nl

nieuwsbrief die ieder kwartaal uitkomt. Daarnaast staat op www.1dyk.frl het laatste nieuws.

Want to change how you receive these emails?
You can [update your preferences](#) or [unsubscribe from this list](#).

This email was sent to <<Email Address>>

[why did I get this?](#) [unsubscribe from this list](#) [update subscription preferences](#)
Wetterskip Fryslân · Fryslanplein 3 · Leeuwarden, Friesland 8914 BZ · Netherlands

